

Trey trí bretska umboðini á samkomuni f.v. Gordon Crawford og Tom Fyfe frá BP og Anthony Layden frá bretska sendistovuni í Keyptmannahavn. Mynd kalmar

Anthony Layden á bretska sendistovuni í Keyptmannahavn:

Vit eru fúsir til at hjálpa føroyingum

Bæði føroyingar og bretar eru hugaðir fyri at menna samvinnuna millum londini. Her er bæði talan um vanligan handil, fiskiútflyting og eitt samarbeiði í sambandi við eina komandi oljuvinnu. Bretar siga seg fúsar at loysa marknatrætuna skjótt

I farnu viku varð skipað fyri lítli samkomu á Hotel Hafnia, har samhandilin millum Føroyar og Bretland var á skránni. Tað var Strandfaraskip Landsins, sum hevði tikið stig til hesa samkomuna. Umframt landsstýrisslók og umboð fyri føroyskt vinnulív og peningastovnar vóru eisini trý umboð úr Bretlandi.

Frá bretska sendistovuni í Keyptmannahavn var Anthony Layden, 0000 og frá oljufyrstakuni BP vóru tveir báðir Crawford Gordon

og Tom Fyfe.

Endamálið við hesi vitjan og samkomuni var at tosa um møguleikarnar fyri at menna samvinnuna millum Føroyar og Stórabretland.

Samvinnan má økja

Bæði føroyingar og bretar vóru á einum máli um, at henda samvinna hevur týðning fyri bæði londini og og víst varð m.a. søguligu samvinnuna, sum hevur verið millum londini ikki minst frá tíðini undir kríggnum, tá føroysk skip fluttu

stóran part av fiskinum, sum Bretland brúku tvørtur um Atlantshav gjøgnum vandasjógv til bretska havn.

Ikki færi enn triggir landsstýrismenn vóru við á hesi samkomu, og tað skuldi bent á, at okkara politisku myndugleikar meta samvinnuna við Bretland at fáa enn størri týðning í framtíðini.

Smyril og olja

Sámal í Grund, sum umsitir samferðslumál í Tinganesi helt fyri, at tað er av stórum

týðningi, at føroyingar og bretar samvinna ikki bert í kríggstíðum sum undir kríggnum men so sanniliga eisini í framtíð.

Hann vónaði, at olja verður funnin í føroyskum øki og helt tað vera náttúrligt við einum samstarvi við bretar, sum jú hava drúgvur royndir í hesi vinnu og haralt tað tætt upp at okkara mark.

Tit eru royndir á økinum, vit eru nýggir. Latid okkum tí fáa okkurt skilgagn burtur til felags gagn segði lands-

stýrismaðurin, sum eisini var fegin um, at bretar hava verið so fúsir at vísa føroyingum, hvussu oljuvinnan virkar í Bretlandi.

Sámal í Grund feagnaði eisini um rutusambandið við Aberdeen og vónaði, at hetta fór at koma í eina fasta legu. Hann segði, at tað er atlanin hjá landsstýrinum, at Smyril skal sigla í hvussu er eina ferð um vikuna til Aberdeen. -Nú fáa vit at siggja, hvussu tað gongur við tveimum túrum um vikuna segði hann.

Churchill og Føroyar

Oli Jacobsen, landsstýrmaður tosaði um fiskivinnusamstarvið, sum hevur verið millum londini og helt fyri, at nógur samhandil hevur verið áður millum Føroyar og Bretland. Hann minti so eisini á orðini hjá Winston Churchill sála, at bretar ongantíð fóru at gloyma tað føroyingar gjørdu fyri bretar undir kríggnum. Hann vónaði, at vit kunnu menna samvinnuna ikki bert á fiskivinnu-økinum men eisini á øðrum vinnuøkjum eitt nú innan frálavinnuna, tá hugsað verður um umvælingar á skipasmíðjum okkara fyri bert at taka eitt dømi.

Rutusambandið økir samhandil

Tummas Magnussen, stjóri á Strandferðsluni greiddi frá, hvussu gingist hevur í siglingini hjá Smyril millum Føroyar og Skotland.

Hann vísti á, at hetta seinasta árið er útflytingur okkara til Bretlands vaksin nóg og sama er við innflytingum úr Bretlandi.

Taka vit eitt longri tíðarskeið, so er útflytingur okkara vaksin úr 13% upp í 21% av samlaða útflytinginum síðani 1975. Taka vit innflytingin so eru tøluni ávikavist 3,7% í 1975 og 11% í ár.

Tummas Magnussen var sannførdur um, at hesi tøluni fara at vaxa enn meira sum frálíður, og tað fer at stava frá tí betraða sambandinum.

Hann helt tað vera rætt at varðveita hesa siglingina og metti tað vera rætt at brúka eitt skip sum Smyril til hesa sigling heldur enn at hava

eitt farmaskip burturvav.

Tí netup ferðavinnan tykist at fáa góða av hesi rutu.

Tummas Magnussen mælti til, at tað verður hildið fram á tí leið, sum Strandferðslan hevur lagt og at miðjað verður móti at brúka botta ferðasambandið til at økja um samvinnuna millum londini.

Brúkið bretska sendistovuna

Anthony Layden frá bretska sendistovuni í Keyptmannahavn hevur fleiri ferðir vitjað í Føroyum. Bæði sum lobbyist fyri bretska vinnulívið men eisini sum partur av nevdini, sum samráðist um marknið.

Hann beyð føroyskum vinnu- og handilslívi at brúka bretska sendistovuna í Danmark meira fyri at menna samvinnuna.

-Vit eru fúsir at hjálpa føroyskum vinnulívi og tað ókeypis legði hann aftrat.

Hann takkaði annars bretska konsulinum í Føroyum, Johan Mortensen fyri at hava gjørt eitt stórt arbeiði til tess at økja um samvinnuna millum londini.

Hvat viðvíkir orðnum hjá Churchill efur kríggid, so helt Anthony Layden fyri, at føroyingar eru ikki og vera heldur ikki gloymdir av bretum.

-Vit vilja gera alt fyri at hjálpa tykkum úr teimum stóru búskaparligu trupulleikum til eitt úr.

Hann vísti annars á, at føroyingar kunnu fáa nógvar vörur nógur bíligari við at handla í Skotlandi. Við hesum síðaði hann ikki bert til tey innkeyp, sum fólk gera í handlunum í Aberdeen, tá tey fara tan vegin við Smyril.

-Eg hugsi her eisini um keyp av vörum, sum verða framleiddar í øðrum londum so sum Fraklandi, Týskalandi og Spania. Við at brúka okkara heilsufólku kunnu føroyingar fáa nógvar vörur munandi bíligari enn at fáa tær av meginlandinum og gjøgnum Danmark.

Anthony Layden helt

Framhald á síðu 12

Tummas Magnussen, stjóri á Strandferðsluni og BP-maðurin Tom Fyfe. Mynd kalmar

Trey báðir BP mennir tosa við enska konsulin í Føroyum Johan Mortensen. Mynd kalmar

Viðmerkingar

Um avreiðing og virking av fiski

Støða fiskimansins og verkafólksins eigur at havast í huga, tá støða skal takast til avreiðing og virking av fiski, skrivar Tordur Niclasen, tingmaður, í Viðmerkingini.

Tað kann ikki vera rætt - ei heldur samfelagsliga skilagott, at vit sum fiskivinnuáttjóð skulu vera rávørusjálvøkkuhandil hjá europeiskum fyrítøkum og soleiðis stímbra arbeiðsskapandi tiltøkum á europeiska meginlandinum, samstundis sum 5. hvør føroyingur gengur arbeiðsleysur.

Tá Handlissáttmálin við Europeiska Búskaparliga Felagsskapin (løgtingsmál nr. 13/1991) var til viðgerðar, førði undirritaði í álíunum til nevnda mál m.a. fram soljóðandi:

»Hvat fiskivinnuni annars viðvíkur, er tað nógv, sum bendir á, at tað fer at vera kærkomið hjá EF at fáa rávøru úr Føroyum til europeiska fiskaiðnaðin, og kann hetta lættliga gerast ein sonn vanlukka fyri 100 tals verkafólk, sum hava sitt dagliga yrki á flakavirkjum kring land okkara. Til tess at fyrirbyrgja eini slíkari møguligari gongd, verður neyðugt við politiskum tiltøkum...«

Fiskivinnan verioð fyri ógvusligum skerjingum

Ein setningur hjá undanfarna landstýrum var at minka stuðulin - afturberingina - til fiskivinnuna, men tá sáttmálin við EF var til viðgerðar í tinginum, varð dentur lagdur á, at hesin kom at minka so líandi.

Tí kann tað ikki annað

enn undra, at so ógvusligar skerjingar júst eru framdar í afturberingini til fiskivinnuna, bert fá ár eftir at Handlissáttmálin við EF varð undirritaður.

Selt verður har prísurin er bestur

Hesin bráðligi niðurskurður í afturberingini til fiskivinnuna hevur havt sjónskar avleiðingar til ógagns fyri mangan fiskimannin. Tí er tað eisini umráðandi, at landsstýrið sum skjótast virkar fyri, at føroyski fiski- og útróðrarmáðurin fær tað fyri vøruna, sum honum »tilkemur« og ikki hevur fyri neyðini at fara uttanlands at selja. Tí væl skiljandi verður selt har, sum mest er at fáa fyri vøruna!!!

Neyðug stig mega takast

Tí er tað eisini umráðandi, at tá neyðug stig verða tikin til at rávøra í størst møguligan mun verður at avreiða og viðgera her á landi, at fiski- og útróðrarmáðurin ikki tá kemur at

liggja í »klemmu«. Tað kann ikki vera rætt - ei heldur samfelagsliga skilagott, at vit sum fiskivinnuáttjóð skulu vera rávørusjálvøkkuhandil hjá europeiskum fyrítøkum og soleiðis stímbra arbeiðsskapandi tiltøkum á europeiska meginlandinum, samstundis sum 4. hvør føroyingur gengur við hond í lumma.

Møgulig ósemja millum Óla og Ingeborg eigur ikki at forða fyri eini loysn

Í eini tíð, sum merkt er av stórum arbeiðsloysi og teim sosialu og menniskjaligu avleiðingunum, hetta hevur við sær, eigur landsstýrið at leggja alla orku í, at tað tilfering, sum fæst til haldar í størst møguligan mun, verður haggreitt og virkað á virkjum í Føroyum. Møgulig ósemja í landsstýringum/samgonguni eigur ikki at forða fyri loysn á hesum máli.

Heildarloysn

At einstakur samgongulimur nú hótir við samgongusliti í sambandi við stöðuna á einum ávisnum virki, sigur bert frá politiskum óbúskapi. Loysnin má so sanniliga fegna um tey virki, sum eru stongd, tey sum virka í avmarkað mát og tey, sum standa til at verða stongd.

Eiði 26.10.1994
Tordur J. Niclasen

hesum ókinum er altjóða lóg ikki nóg greið, og tí mugu vit avgera hetta við samráðingum.

»Tí sigja, at miðlinjan skal vera markit. Vit sigja, at tað skil liggja nærri Føroyum. So tað verður ein spurningur at finna eina linju onkustaðni harimillum.

Hann segði, at bretar vilja hava eina samráðingarloysn í hesum máli og helt fyri, at hon verður funnin heilt skjótt.

Sjálvur skal Anthony Layden í nýtt arbeiði í London í august komandi ár. -Eg rokni við, at vit hava funnið eina loysn til ta tíð legði hann afturat.

BP vil eisini samstarva Umboðsmaðurin hjá BP,

Gordon Crawford segði eisini nøkur orð. Hann segði, at teir vóru komnir til Føroya fyri at greiða føroyingum frá, hvat hendir á oljuókinum vestan fyri Heland og annars, hvussu bretska oljuvinnan er skrúvað saman og virkar - og so eisini fyri at kunna seg við føroysk víðurskipti.

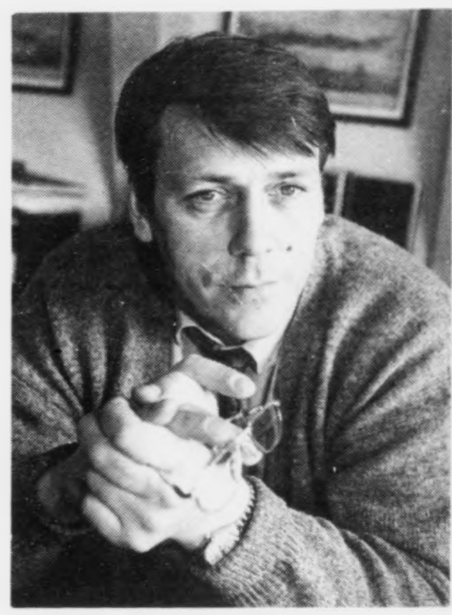
»Vit hava prátað við oljuráðleggjarnavnina, við landsstýrið og onnur fólk, og eg haldi, at bæði vit og tey hava fingið nóg burturúr.

Tað er greitt, at BP fylgir væl við øllum tí, sum fyringongur á føroyskum óki og ætla vil eisini at keypa seismikk frá Western, tá hesin er klárur segði Gordon Crawford.

Viðmerking

Rættleiðing til sjónvarps- og útvarpssamrøður

Í samrøðu mini við bæði útvarp og sjónvarp í seinastu viku, har eg var biðin um stuttar viðmerkingar til frágreiðingina frá »Ráðgevaandi nevndini«, segði eg nakað um rentuútreiðslurnar hjá landskassanum til lán, tikin frá danska statskassanum, sum krevur eina rættleiðing.

Í avtaluni frá 28. mai 1993 um endurfígging av okkara uttanlandsskuld stendur, at hesi verða endurfíggið av dansku stjórnini eftir marknaðarkorum svarandi til miðalfrentuna av tí rentu, sum danski staturin má gjalda fyri ríkisbrævulán.

Hin vegin varð í samrøðuni sagt, at renta pr. definiðion er tað, sum lángevarin skal hava í sín part fyri ómak og vinning fyri at læna pengar út. Soleiðis vildi verioð sagt, um tú skuldi lært ein skúlaneming um lán og rentur o.s.fr. Fundamentið í bankahæminum er jú útlánsrentan. Júst út frá hesum sjónarmiði fall prátið inn á moralskar skyldur, sum ikki var heilt rætt, serliga ikki í ljósinum av einari samráðingarsøðu.

Danski staturin er í sambandi við umráðu lán til landskassan sjálvur noyðdur at útvega figging gjøgnurum lán, og tí hava teir eisini ein kostnað av hesum. Mogens Lykketoft, figgjarmálaráðgjafi, segði tað so beinrakit, at danski staturin hevði lænt Føroyum teirra góða kreditvirði.

So um talan verður um, at danski staturin vil geva okkum eina góða avtalu upp á rentuútreiðslurnar, so verður talan um eina beinleiðis jáltan.

Men fyri tann sak skulder

Jóannes Eidesgaard,
landsstýrismaður

BRÚKTIR BILAR!

Vit hava nakrar brúktar bilar av ymsum merkjum til sølu. Yvirit við upplýsingum merki, aldur, prisir v.m. fæst við at venda sær til skrivstovu okkara, eins og sýn/royndarkoyring kann avtalast sama stað.

v/ Alta Klean Olsen
Postboks 205
110 Tórshavn
Fax: 18.703
Tlf. 18903 - 88903

Mazda 323

árg. 87, til sølu um nóg høgt boð fæst.

Tlf. 55424

Framhald av síðu 9

eisini, at føroyingar áttu at roynt at selja øll sløg av fiski í Onglandi og ikki bert tey vanligu.

-Her er marknaður fyri nógvum fiskaslögum, og tí eiga tit at troya henda møguleika fult út.

Marknatráttan skjótt loyst

Hann metti annars samarbeiði at vera lykkað og í hesum sambandi nam hann eisini við marknatráttuna millum føroyingar og bretar.

Harra Layden vísti aftur, at bretar eru úti eftir at taka nakað frá føroyingum ella gera føroyingum ónáðir.

Hví er tráta um hetta markit? Jú tað er tí, at á